

**Міністерство охорони здоров'я України
Наукове товариство анатомів, гістологів,
ембріологів та топографоанатомів України
ДНТ «Львівський національний медичний
університет імені Данила Галицького»
Львівська медична академія імені Андрея Крупинського
Наукове Товариство імені Т.Шевченка, Лікарська комісія**

**МАТЕРІАЛИ
VIII Конгресу
Наукового товариства анатомів
гістологів ембріологів
та топографоанатомів України**

**14-17 жовтня 2026 р.
Львів, Україна**

VIII Конгрес НТ АГЕТ України: Матеріали VIII Конгресу Наукового товариства анатомів, гістологів, ембріологів та топографоанатомів України (м. Львів, 14-17 жовтня 2026 року) ДНТ «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького». – Львів: ДНТ «ЛНМУ імені Данила Галицького», 2026. – 484 с.

Збірник містить матеріали VIII конгресу НТ АГЕТ України (м. Львів, 14-17 жовтня 2026 року). Матеріали конференції можуть бути корисними для широкого кола науковців-морфологів, практичних лікарів, військових медиків, студентів та викладачів закладів вищої медичної освіти, співробітників науково-дослідних установ, аспірантів, слухачів курсів підвищення кваліфікації.

Матеріали друкуються у авторській редакції. За вірогідність викладених наукових даних і текст матеріалів відповідальність несуть автори.

©Наукове товариство анатомів, гістологів, ембріологів та топографоанатомів України

© ДНТ «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького»

© Львівська медична академія імені Андрея Крупинського

© Наукове Товариство імені Т.Шевченка, Лікарська комісія

ЕЛЕКТРОННО-МІКРОСКОПІЧНІ АСПЕКТИ ЗМІН ЕНДОТЕЛІЇ РОГІВКИ ОЧЕЙ КРОЛІВ ПІСЛЯ КУРСОВИХ ІНСТИЛЯЦІЙ ВОДЯНОГО ВИТЯГУ ПОЛІСАХАРИДІВ АЛОЕ ДЕРЕВОПОДІБНОГО ПІСЛЯ МОДЕЛЮВАННЯ ТЕРМІЧНОГО ОПІКУ РОГІВКИ

Фесюнова Г.С., Молчанюк Н. І., Абрамова Г.Б., Кисіль С.М., Іванова О.М.

ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова

НАМН України»

Одеса, Україна

Актуальність. Препарати з рослин роду *Aloe* широко застосовуються в медичній практиці. Завдяки здатності посилювати репаративні процеси вони ефективні при місцевому лікуванні ран, опіків і запальних захворювань шкіри, а при внутрішньому застосуванні — при хронічному гастриті зі зниженою кислотністю, ентероколіті та інших патологіях. В офтальмології ін'єкційну форму екстракту алое призначають при прогресуючій короткозорості, міопічному хоріоретиніті, блефариті, кон'юнктивіті, кератиті, іриті та помутнінні склоподібного тіла. Нами розроблено нову перспективну очну лікарську форму на основі алое деревоподібного — суму полісахаридів (ацеманан). У попередніх дослідженнях встановлено, що за умов моделювання термічного опіку рогівки у кролів інстиляції водного витягу полісахаридів алое сприяли швидкому й рівномірному відновленню структури клітин переднього епітелію рогівки.

Проте вплив цього засобу на ультраструктуру ендотелію рогівки за умов термічного опіку залишається невивченим, що й визначає актуальність цього дослідження.

Мета. Дослідити ультраструктурні зміни у ендотелії рогівки кролів через 30 днів після курсових інстиляцій водяного витягу полісахаридів алое деревоподібного після відтворення термічного опіку рогівки.

Матеріали та методи. Дослідження виконано на 6 статевозрілих кролях породи Шиншила масою 2,3–3,2 кг. Тварин порівну розподілили на дві групи. Кролям 1-ї (основної) групи проводили курсові інстиляції водного витягу полісахаридів алое деревоподібного по 1 краплі в око тричі на день; кролям 2-ї (контрольної) групи за аналогічною схемою інстилювали фізіологічний розчин. Інстиляції виконували до повного відновлення рогівки. Водний витяг полісахаридів алое отримано в лабораторії фармакології та тканинної терапії нашої установи. Термічний опік центральної зони рогівки II ступеня тяжкості моделювали під епібульбарною крапельною анестезією 0,5 % розчином алкаїну. Опік наносили електричним стержем (Goot PX-601) з насадкою у вигляді мідного циліндра зовнішнім діаметром 6 мм (площа поверхні — 28,3 мм²), нагрітим до 320 °С, з експозицією 1 с. Для запобігання інфікуванню раневу поверхню одноразово обробляли очними краплями Флоксал. Фрагменти рогівки забирали на 30-ту добу після моделювання опіку. Усі маніпуляції з тваринами та виведення

їх з експерименту здійснювали відповідно до вимог «Європейської конвенції про захист хребетних тварин, що використовуються для експериментальних та інших наукових цілей» (Страсбург, 1986) і Закону України № 3447-IV «Про захист тварин від жорстокого поводження».

Для ультраструктурного дослідження фрагменти рогівки обробляли за загальноприйнятою в електронній мікроскопії методикою. Зразки вивчали та фотографували в електронному мікроскопі ПЕМ-100-01 (Україна).

Результати та їх обговорення. Через 30 діб після курсових інстиляцій водного витягу полісахаридів алое деревоподібного архітектоніка ендотеліального шару рогівки залишалася незміненою. У переважній більшості ендотеліальних клітин цитоскелет мав дещо вищу електронну щільність порівняно з відповідними клітинами контрольної групи (після інстиляцій фізіологічного розчину). Крім того, у цитоплазмі даних клітин виявляли численні вільні рибосоми та різко розширені цистерни ГЕС із зернистим вмістом і рибосомами на їх мембранах; ядра були великими, з хвилястою каріолемою; кількість мітохондрій також була збільшеною. Такі зміни відображають активацію білкового синтезу як для внутрішньоклітинних, так і для позаклітинних потреб, вказують на посилення енергетичної функції та, в цілому, свідчать про стимуляцію метаболічних процесів в ендотелії рогівки. Після курсових інстиляцій фізіологічного розчину ультраструктура ендотелію рогівки практично не відрізнялась від нормальної їх будови, лише в окремих клітинах спостерігали розширення поодиноких цистерн ГЕС з ознаками білоксинтезувальних процесів.

Висновки.

1. 30-денні курсові інстиляції водного витягу полісахаридів алое деревоподібного за умов термічного опіку рогівки II ступеня тяжкості спонукають збільшенню кількості внутрішньоклітинних утворень в ендотеліальних клітинах рогівки внаслідок посилення в них метаболічних процесів, що підвищує їх стійкість до впливу різноманітних факторів та спонукає до більш швидкого відновлення при пошкодженні різними чинниками.

2. Водний витяг полісахаридів алое стимулює репаративно-метаболічну активність ендотеліальних клітин, що обґрунтовує доцільність його застосування для лікування опікових уражень рогівки.